

»Hvorfor er I så bange? hvorfor har I ikke tro?« (Markus 4,40)

Nogle bemærkninger angående lørdag d. 21. januar

I et lille års tid er jeg af gode venner rundt omkring blevet spurgt, hvorledes lørdag d. 21 januar 2006 skal forløbe. Om jeg lever, bliver jeg da 90 år. Her er mit svar:

Vil nogen glæde mig den dag, da beder jeg enhver sådan om at købe en buket blomster eller en æske chokolade og gå til nogle gamle, ensomme mennesker med gaven og glæde sig sammen med dem – eller at indbyde nogle, der ikke har mulighed for at gøre gengæld, til et hyggeligt måltid hos jer.

Det vil være mig den største glæde, om andre får en uventet glæde den lørdag. Bed Gud om at vise jer, hvem I skal bringe den overraskende glæde.

Derudover vil det være mig en glæde, om I sætter tid til side til bøn for vort folk i vor åndelige nød som nation. Lad mig foreslå, at vi vælger tiden fra kl. 21, da børnene er kommet i seng. Lad os da »være sammen« om at bønfalde Gud om at gribe frelsende ind og gøre undere, vi

ikke ventede her i endens tid, så Guds frygten vender tilbage til Danmark og mangfoldige bliver overbevist om synd, om retfærdighed og om dom. Som lede-tråd for vor forbøn har vi 1. Tim. 2,1-4. Hvor længe vi skal bede, lader Helligånden os fornemme. Der bliver ingen speciel fest. Jeg har ikke det mindste imod festlighed, men i min alder bør man ikke glemme Præd. 7,1-2.

Jeg står som 90-årig overfor en ny begyndelse. Hvad den fører til, ved jeg lige så lidt om, som da jeg i februar 1949 begyndte nogle Bibeltimer uden at ane, at jeg 8 måneder senere måtte ansøge om at blive fritaget for min stilling som embedsmand i centraladministrationen.

Nu er det gamle forbi. Derfor bliver der ikke noget stævne på Nyborg Strand til sommer, thi disse stævner hører det gamle til.

Jeg er en taknemmelig mand. Mit liv har budt på dybe erfaringer af Guds barm-

hertighed i glæder og medgang, såvel som i sorger og skuffelser. Alt har samvirket til gode for mig. Nu ser jeg den kommende tid i møde med håb og forventning.

Tak til jer alle i indland og udland! Gud give jer del i den himmelske glæde!

Jeres i Herren *Poul Madsen*

I det følgende har jeg skrevet en del om mig selv. Det indebærer den fare, at bringe sig selv i centrum. Min hensigt har været at vidne om Guds nåde, der forholdsvis tidligt lærte mig at prioritere i overensstemmelse med, at Kristus er Herren. Han går forud for karriere, venskaber, ja selv familie – men på en sådan måde, at man gavner sig selv, sine venner og familie mest, når man følger Ham også når de ikke forstår det. Jeg er overbevist om, at også min beslutning i 1990 vil vise sig at blive til gavn for dem, der modsatte sig den.

Nogle beslutninger af afgørende betydning for mit liv og virke

Man har opfordret mig til at skrive min selvbiografi, men det har jeg hverken tro eller lyst til. Jeg vil derimod gerne skrive om nogle afgørelser, jeg traf uden at tænke nærmere over, hvilke konsekvenser de fik.

Jeg undrer mig selv over, at jeg traf dem, thi jeg er opvokset i en borgerlig atmosfære og blev opdraget til at blive en respektabel borger i det danske samfund, rede til at underordne mig under autoriteterne i familien, i samfundet og i kirken. Jeg havde gode venner i den del af borgerskabet, man kunne kalde de kultiverede, og havde stort udbytte af den rigdom på pligttroskab, velopdragenhed, kundskab og ansvarsfølelse, der prægede det gode borgerskab. Mine forældre havde ladet mig få en opdragelse der svarede hertil, og lagt vægt på, at gode manerer, gode interesser og gode fornøjelser (musik, kunst og tilmed danseundervisning hos en kongelig balletmester!) indgik i opdragelsen. Jeg blev sat i de bedste skoler og efter studentereksamen af min fader nærmest sat til at studere jura.

I modsætning til mine forældre var adskillige af mine venners forældre bevidst kristne, hjemmehørende i den evange-

lisk-lutherske folkekirke (min moder bad dog altid aftenbøn med os, da vi var børn). Jeg blev konfirmeret i Københavns domkirke af residerende kapellan, senere biskop over Viborg Stift, *Aksel Malmstrøm*, der i min salmebog skrev Rom. 11,29 som minde om konfirmationen – en profetisk gave til mig! Efter konfirmationen blev jeg af familierne *Harhoff*, *Hvidt* og *Bache* indbudt til at deltage i Malmstrøm-kredsen, der samledes på skift i de nævnte hjem, hvor pastor Malmstrøm holdt Bibeltimer.

Fru *Karen Harhoff* var en ildsjæl, altid favnende, oplagt, festlig og storsindet. Hun fik afgørende betydning for mig og blev min åndelige moder.

I disse familier lærte jeg at gå regelmæssigt til Gudstjeneste. Jeg lyttede til den gamle stiftsprovst *Henry Ussing*, der altid knælede ned i bøn på prædikestolen midt i domkirken, før han prædikede, til pastor *Aage Westergaard* i Hellig Kors, en hellig mand med et helligt budskab, til pastor *Fibiger* i Elias-kirken, en sjælevinder, hvis bog »Guds Lam« var uundværlig for mig. Og når professor *Hallesby* prædikede i Trinitatis, var jeg der.

Mine forældre syntes vistnok, at de

nævnte familier fik for stor indflydelse over mig, men opgav enhver modvilje imod dem, da *Thyra Fenger* i 1940 blev min forlovede og i 1941 min hustru. Hun var datter af overlæge *Mogens Fenger*, der var broder til fru Karen Harhoff og fru Clara Hvidt, som jeg fra da af kaldte »faster«. Mine svigerforældres hjem var noget enestående og blev under besættelsen et samlingssted for mangfoldige. Der kom præster og provster, professorer og skuespillere. Den senere statsminister *H. C. Hansen* holdt et møde for familiens unge og deres venner i deres hjem (Thyra havde ti søskende).

At jeg, der i eet og alt var behersket af den gode borgerligt-konservative opdragelse, skulle blive en slags åndelig oprører, lå ganske udenfor, hvad jeg og andre kunne forestille sig. Jeg skal derfor berette om nogle beslutninger, jeg traf uden at tænke videre over deres åndelige konsekvenser.

En beslutning i 1940

Da jeg i juni 1940 var blevet juridisk kandidat, søgte jeg ansættelse i justitsministeriet, indenrigsministeriet og socialministeriet. Mit ønske var at blive dommer. En

uddannelse i justitsministeriet kunne bedst bane vej herfor.

Jeg begyndte imidlertid i socialministeriet, og det højst besynderlige skete, at jeg efter en måneds tid blev sat til at fungere som fuldmægtig. Jeg skulle altså ikke have arbejdet med at forberede enhver sag, men skulle tage stilling til sekretærens forberedende arbejde og skriftlige referat, der krævede at han undersøgte ministeriets »visdomsbog«, om der tidligere var truffet afgørelser i en lignende sag som den foreliggende. Kort efter at jeg var blevet fungerende fuldmægtig, telefonerede justitsministeriets ministersekretær *Helga Pedersen* (der senere blev justitsminister og derefter højesteretsdommer) til mig og sagde, at nu kunne jeg blive sekretær i justitsministeriet. Uden at betænke mig et øjeblik svarede jeg: »Tak skal De have, men jeg er begyndt at fungere som fuldmægtig her og har ikke lyst til at komme over i en sekretærstilling!« Hvis jeg havde sagt Ja dertil og således fået min ambition om at blive dommer opfyldt i en overskuelig fremtid, var jeg aldrig kommet den vej, Gud havde planlagt. Men det forstod jeg ikke dengang.

En beslutning i 1942

Fru Karen Harhoff havde vistnok i 1939 ladet sig døbe af Kinamissionær *John Fullerton*, i hvis hjem i Lyngby vor Bibelkreds undertiden mødtes. Hun havde også spurgt os, om vi kunne tænke os at høre en forhenværende folkekirkepræst ved navn *Fjord Christensen*, der forkyndte Ordet i en stor sal i Teknologisk Institut. Han gjorde, trods den i mine øren rædselsfulde frikirkelige sang i valsetakt (3/4 dels takt), et dybt indtryk på mig. Men drøfte dåbsspørgsmålet afviste jeg blankt. Der var grænser for, hvad en velopdragen god borger kunne gå med til.

Så kom besættelsen. Min borgerlige holdning fik nogle grundstød. Jeg havde ikke tænkt på, at jeg havde en privilegeret tilværelse. Jeg havde fået en mængde givet, som mange andre end ikke kunne gøre sig håb om. Indtil jeg blev ansat i centraladministrationen, havde jeg aldrig tjent så meget som en krone. Min fader havde betalt alt – uddannelse, bøger, ferierejser, fornøjelser, m.v. Alle mine jævnaldrende venner havde det på tilsvarende måde. Men besættelsen åbnede snart vore øjne for, at borgerlige privilegier ikke er et ubetinget gode, og at de kan gå tabt nærsomhelst. Dertil kom, at mange, der ikke kendte til nogen privilegeret tilværelse, fik en afgørende betydning for Danmarks anseelse og beståen som selvstændig nation.

Jeg skammede mig pludseligt over at være så fordomsfuld, at jeg end ikke ville gå med til at tage dåbsspørgsmålet op i

Ordets lys. Det gjorde jeg da i 1942 og kom snart til et helt andet syn end det, der herskede i det kristne borgerskab.

Det slog mig, at barnedåben jo er tvangsdaab, thi barnet har ingen mulighed for at svare Ja eller Nej. Som al tvangsdaab skaber den kristne, som slet ikke er kristne, men døbte hedninger. Stort set alle danskere er barnedøbt, og de allerfleste har ikke den ringeste interesse i at blive Guds børn. Tvang har ingen plads i evangeliet.

Det slog mig også, at præsten siger, at barnet *får Guds And* og *bliver genfødt i barnedåben*. Intet sted i Det nye Testamente bliver noget menneske, der ikke personligt er kommet til tro på Kristus, retfærdiggjort og født på ny ovenfra. *Søren Kierkegaard* siger med rette, at den altafgørende lære om genfødselen sættes over styr af barnedåben.

Det gik op for mig, at barnedåben underminerer evangeliets nyskabende kraft. »Af døbte vrimler by og land, men hvor er troens brand?«

Dåben er skillemærket imellem verdens børn og Guds børn, men barnedåben har nedbrudt dette skillemærke og forenet verden med kirken.

Det hævdes, at barnedåben udtrykker Guds ubetingede nåde. Det gør den ikke. Guds ubetingede nåde blev fra evighed vist dem, som Gud i sin barmhjertighed har udvalgt i Kristus Jesus – men Han har ikke udvalgt enhver af alle de danskere, der er blevet døbt som spædbarn. Kierkegaard går så vidt, at han skildrer barnedåben som en latterliggørelse af Gud, af Sandheden og at være sanddru. Den giver ingen plads for sandheden, thi de adspurgte skal svare Ja på spørgsmål, som de allerfleste burde svare Nej på: »Tror du på...?« Og barnet, der skal døbes, kan hverken svare det ene eller det andet.

Thyra havde lagt mærke til, hvad der optog mig, og hun begyndte også at lade Ordets lys falde over dåben. Hun kom snart til samme resultat som jeg, og vi skrev en redegørelse for vor overbevisning, lod den mangfoldiggøre og sendte den til vore familier og vore venner. Det førte til, at vi mistede mange af disse nære venner. Den gode borgerlige kristendom er ekstraordinær snæver her i landet. Mine svigerforældre, mine egne forældre og få andre var imidlertid så storsindede, at de ikke tillod det mindste skår i vort indbyrdes forhold.

Nu opdagede vi også, at der hos adskillige af dem, der havde en anden baggrund end vor, var meget at lære, ikke mindst m.h.t. efterfølgelse, selvfornægtelse og glæden herved. Jesus er ikke kommet for at betrygge borgerligheden, men for at frelse syndere og gøre dem til sine efterfølgere.

Og jeg, den borgerlige, stokkonservative med noget i retning af en klassisk opdragelse, var blevet *farlig!* Jeg var en *sekteter!* Det skulle præge resten af mit liv, skønt jeg altid har foretrukket stilheden fremfor offentligheden.

En beslutning i 1946

Jeg havde som så mange andre i ministeriet et såkaldt »ben«, d.v.s. en formiddagsstilling i *Landsnævnet for Børneforsorg*. Jeg var under besættelsen blevet grebet af Guds ord og følte nu, at jeg yderligere måtte fordybe mig i det og spurgte Thyra, hvad hun ville sige til, at jeg opgav mit formiddagsben og brugte timerne indtil kl. 12 til yderligere granskning af Skrifterne. Det billigede hun fuldt ud, og vi fik da en indkomstforringelse, som vi mente, vi kunne klare. Nogle dage efter denne beslutning ringede det på døren, og en forsikringsmand stod udenfor med en check til mig. Det viste sig, at min fader ved min fødsel havde tegnet en forsikring til mig, som skulle komme til udbetaling, når jeg fyldte tredive år. Jeg anede intet herom, tog imod checken og fandt sammen med Thyra ud af, at den på kroner og tilmed ører modsvarede den indtægtsnedgang, vi havde påtaget os. Det var, som om Gud sagde til mig: »Tror du, jeg vil skylde dig så meget som femogtyve øre?«

Denne erfaring kom til at præge resten af mit liv.

En anden beslutning i 1946

Regeringen besluttede i dette år at oprette et boligministerium og udpegede min navnkundige minister, *Johannes Kjærbo*, til at løse denne store opgave. Han udpegede til stor forargelse for indenrigsministeriet min kontorchef *Aksel Skalts* til departementschef og overlod det til ham at udpege kontorchefer og andre medarbejdere i det nye ministerium. Jeg kendte Skalts godt, havde gæstet ham i hans hjem, havde været på tjenesterejser med ham, og sagde uden at tænke mig om, at jeg ville med ham over i boligministeriet, hvor jeg som tredive-årig straks kunne blive kontorchef. Da jeg kom hjem om aftenen, kom en uro over mig, som jeg ikke kunne ryste af mig. Den forsvandt først, da Thyra og jeg bad sammen for at forstå, hvad der var Guds vilje. Vi fik begge den overbevisning, at jeg ikke i selvsk ærgerighed skulle søge et hurtigt advancement. Dagen efter meddelte jeg Skalts det.

Hvis jeg var blevet kontorchef i det nye ministerium, havde det været umuligt for mig året efter at overtage redaktionen af »Mod Målet« og endnu mere umuligt i 1949 at søge min afsked – men det vidste jeg intet om i 1946.

En tredje beslutning i 1946

I oktober dette år fyldte Thyras elskede og elskelige morfader, professor dr. med. *Ernst Schmiegelow* 90 år. Han var Nordens første oto-laryngologist, d.v.s. specialist i øre-, næse- og halslidelser. Foruden sit professorat varetog han en stor privat praksis, som han i sin høje alder passede med oplagthed og glæde. Hans hustru døde i 1938. Thyra var måske hans yndlingsbarnebarn. I hvert fald var hun den uforglemmelige, enestående Wilhelmnes yndling. Wilhelmne blev ansat som hus-hjælp hos professor Schmiegelow i 1898 og var nu som husbestyrerinde med kokkepige og stuepige et virksomt og ydende centrum for hele hans store familie. Jeg har endnu mange af hendes håndarbejder. Thyra og jeg havde tilbragt flere somre i Morfars dejlige sommervilla i Vedbæk, og der var opstået noget i retning af et venskab imellem ham og os langt yngre.

Der skulle naturligvis holdes en stor fest med hundredvis af deltagere i Domus Medica. Kort før festen telefonerede han til mig og bad mig om ikke at nævne Jesu navn, hvis jeg ville holde en tale for ham. Det kunne jeg ikke love ham. Jeg havde iøvrigt ikke tænkt på, om jeg overhovedet skulle holde tale. Det blev den sværeste beslutning i vort ægteskab – også svær at fastholde. Flere af familiens ældre kom op til os og bad os med tårer i øjnene om dog at komme til den gamle, kære mands højtidets fest. Vi søgte stille at forklare, at vi hellere end gerne ville komme – vi vidste jo, hvad han betød, og hvad han havde været for os – vi holdt meget af ham, men vi kunne ikke afgive et løfte om ikke at tage hensyn til vor Frelser og Herre.

Nu viste Morfar os sin højhed. Han inviterede Thyra og mig til fødselsdagsfrokost kl. 12 i hans dejlige hjem på Nørregade! Vi kom noget bævende, men mødte ikke andet end kærlighed og forståelse. Vi overværede, hvorledes han modtog en delegation af svenske professorer, der alle bar den svenske doktorhat.

Efter dette begyndte han at gå i kirke hver søndag. Han var brandesianer i den forstand, at han hævdede den frie tankes ret, men han holdt fast ved den kristne moral. Jeg ved ikke, om han kom til en frelsende tro, men efter hans begravelse tre år senere kom min svigerfader op til os og sagde ganske stille: »I gjorde ret!«

Fra da af var vi uønskede mangfoldige steder, og fru *Clara Hvidt* sagde adskillige år senere i en helt anden anledning: »Du får skyld for mange ting, Poull!«

Den endelige beslutning om at opgive den borgerlige tilværelse

Den traf Thyra og jeg i efteråret 1949, da hundredvis af mennesker strømmede til mine Bibeltimer, og vi forstod, at Gud havde kaldet mig til Ordets og menighedens tjener. Det var ikke nogen vanskelig beslutning, thi der var intet andet at gøre. Det økonomiske bekymrede os ikke. Vi huskede jo, hvad der skete i 1946, da jeg gav afkald på mit formiddags»ben«.

Vi vidste, at vi aldrig skulle optage en kollekt, aldrig bede om støtte til arbejdet og aldrig antyde, at vi havde visse behov. Det er nu over et halvt århundrede siden, og aldrig har Gud ladet os i stikken.

Det svære var at fortælle mine forældre og svigerforældre, at jeg havde søgt kongen om tilladelse til at forlade mit embede. Der var dødsstille et øjeblik. Så sagde min svigerfader: »Det har jeg ventet!« og så kunne min fader ikke være bekendt at sige andet.

Vi forlod en borgerlig tilværelse, men tog en mængde godt med os fra vor borgerlige opdragelse og uddannelse. Lad mig komme med et lille suk. Professor Schmiegelow blev ikke fornærmet, da vi »fornærmede« ham – mange kristne tåler ikke sammenligning med ham – de bliver fornærmede over småtterier. Lad os tage ved lære af de velopdragne, de storsindede, de hårdt arbejdende – lad os passe på, at vi ikke gør os så små, at vi ikke er til andet end ringeagt.

En beslutning i 1960

Da Thyra døde i juni 1960, var jeg langt nede og holdt mig kun oppe ved at arbejde. Hver dag i den første tid gik jeg ud til hendes grav på Hornbæk kirkegaard og takkede Gud for hende. Hun var en fuldkommen hustru i enhver henseende.

Nogen tid efter besluttede jeg mig til aldrig mere at gifte mig, thi ingen kunne erstatte Thyra. Den beslutning gjorde det let for mig at afvise flere ægteskabstilbud fra kristne kvinder, der »havde fået det fra Herren«, at vi skulle følges ad som ægtefolk. Jeg hverken overvejede det eller bad om klarhed.

Ved Thyras begravelse, der samlede tusind mennesker, var alle enige om, at ingen kunne tage hendes plads. To af mine nære venner sagde det ved selve graven til *Chr. Ramild*, der imidlertid svarede dem: »Jo, der er hende oppe fra Stockholm.« Birgitta havde deltaget i stævnerne på Nyborg Strand fra 1958.

Godt et års tid efter Thyras begravelse blev jeg forskrækket over, at jeg følte interesse for Birgitta, og gik derfor til disse gode venner og bad dem om sammen

med mig at bede om, at denne interesse forsvandt. Det var ikke nemt for dem at bede med oprigtighed, men de gjorde deres bedste – og interessen for Birgitta blev stærkere.

Der gik flere måneder, da jeg ikke kunne finde ud af mig selv. Til sidst blev jeg mindet om Thyras bøn for mig på dødslejet. Hun bad med et strålende smil Gud om at give mig en god hustru, når han havde hentet hende, og så tilføjede hun med sit uimodståelige fnis: »Men jeg kan ikke finde nogen, der duer, uden mig selv!«

Jeg brød mig ikke om hendes bøn, for jeg ville, hun skulle leve – men på en måde, jeg ikke ønsker at berette om, fik jeg vished om, at Birgitta var svaret på Thyras bøn.

Således gav Gud mig en hustru, som kunne måle sig med Thyra, skønt hun ikke er som Thyra. Uden Birgitta var mit liv gået i stykker. Hendes selvstændighed og uforfærdethed, hendes ubegribelige flid og udholdenhed, hendes troskab imod venner, hendes klarsyn, der langt overgår mit, og hendes uimponerethed af lovisk kristendom har været mig så stor en hjælp, at jeg aldrig kan prise Gud nok for hende.

Et lille eksempel: da Birgitta efter vort bryllup i Stockholm kom til Danmark, var der to af vore meget »åndelige« søstre, der sagde til hende, at hun ikke var den rette. (Jeg længtes da tilbage til den velopdragenhed, jeg var vant til i »uåndelige« kredse!) Birgitta gennemskuede dem straks og svarede med et smil: »Det er trist at høre, men det er der ikke noget at gøre ved. Jeg er Pouls hustru!«

Vi har nu haft 44 år sammen og oplevet så meget, at det fylder bøger, hvis det skulle beskrives. Vi har atter og atter været rundt i Danmark, på Færøerne, i Finland, Sverige og Norge, i Frankrig og Holland, i Svejts, Østrig og Tyskland, og vi har fået venner alle steder og høstet rige erfaringer. Birgitta har været livsfarlig syg nogle gange, men Gud har bevaret hende. Hun skænkede mig Aksel og har virkeliggjort Ordsprogene 31,10-31 helt bogstaveligt; derfor synger jeg hendes pris og fatter aldrig til fulde, at Gud gav mig sådanne to hustruer, der i mine øjne begge var og er langt forud for mig.

Vi har oplevet lidt af hvert i vor tjeneste. Det vil jeg ikke beskrive, blot sige, at alt har samvirket til gode for os, og at vi har fået venner, der har været og er eksempler til efterfølgelse for os. Dagligt takker vi Gud for dem.

Jeg vil slutte med

den altafgørende beslutning, vi traf i 1990

Den skrev jeg om i forrige nummer af

Mod Målet, hvor jeg aflagde vidnesbyrd om Kristent Fællesskab. Jeg vil gerne betone, at jeg ikke er sat til at angribe nogen broder i Herren. Hvad de gjorde, da de retrak Operation Mobilisations arbejdsmedtoder fremfor Kristent Fællesskabs, var mig naturligvis en sorg, men Gud tillod det, og Han alene ransager hjerter og nyrrer og kender enhver involveret til bunds. Der er ikke personsanseelse hos Ham – og når jeg tænker på mig selv og mit ansvar, har jeg mere end nok at gøre. Mit eget liv rummer adskillige nederlag, så det er nåde over nåde, at Gud ikke har kasseret mig.

Chr. Ramild blev engang spurgt om, hvorfor han var »så højt oppe«. Han svarede: »Fordi jeg har været så dybt nede!« Jeg kan sige noget tilsvarende.

Nu er jeg inde i livsløbets slutspurt. Jeg håber at løbe og spurte sådan, at jeg kan vinde sejrskransen.

Min hustrus morbroder, dr. *Lars Vitus* sagde på sine gamle dage til mig: »Jag är en lycklig människa!« Det samme kan jeg sige, om end på dansk.

Det giver mod til en ny begyndelse. Jeg har kendt tusindvis af mennesker og har kunnet lære noget af hvert eneste. Gud har bestandig åbnet nye døre for mig, skænket mig nye venner, udvidet min horisont, og Livets ædelsten, som er beskrevet i 1. Kor. 13, stråler for mig i mødet med alle dem, i hvem den har vundet

genglans.

Lad mig slutte med en sang, jeg skrev for 15 år siden, men ikke har udgivet:

Den, som tror, han haster ikke,
bier troligt på sin Gud;
frygter hverken vrede blikke
eller stærke viljers bud;
bofast på en evig klippe,
skjult bag troens gyldne skjold,
ved han: det kan aldrig glippe,
frelsen er mit alt, min kraft, min vold!

Den, som tror, han bier stille,
venter trolig på sin Gud;
lægger bort, hvad selv han ville,
for at kende Herrens bud.
Ro og stilhed er hans våben,
Gudsfrygt mer end men'skebud;
Himlen over ham er åben,
rig og herlig ser hans fremtid ud.

Den, som tror, han lytter ikke
til Ægyptens kloge råd,
vil ej fanges i en strikke
på en synkefærdig båd!
Troen, tæt ved Herrens hjerte,
lytter til hans stille røst;
finder vej i strid og smerte
til en værdig sejr, en evig høst!

Den, som tror, kan stille sige:
»Herren er vor faste stad!«

Stedt i livets kamp og krige
er han midt i sorgen glad;
i hans svaghed er en kilde
med en uforklarlig magt
til at bære ham og ville,
hvad Guds visdom har tilrettelagt.

Den, som tror, bli'r ej til skamme!
Intet han formår, dog alt;
Herren evigt er den samme,
gør en kæmpe af en halt,
fører ham ad rette veje
mod en evig herlighed;
der han tager alt i eje,
overvældet af Guds kærlighed.

Den, som tror, kan vente længe!
Troen fylder tiden ud
med at slå på dybe strenge,
med at smykke sig som brud.
Troen uden hastværk haster
mod en evig højtidsdag;
undervejs med fred den raster,
midt i kamp den hejser håbets flag!

Trygge tider skal du have!
Lys din vej i verdens nat!
Visdom er en frelsesgave,
Herrens frygt dit hjertes skat!
Kongen skal dit øje skue
i hans skønhed og hans magt!
Megt kan dit hjerte true,
men urokkelig er nådens pagt.

Guds ords skarpe sværd

Vel er evangeliet om Jesus Kristus, Guds søn, et glædeligt budskab, dog ikke for det kødelige menneske. Da er det snarere som et skarpt, frygtindgydende bøddelsværd.

Lad os ved det nye års begyndelse se nøje efter, om vi har skånet vort kødelige væsen for Ordets skarphed og gjort vejen bredere, end den er, så bred, at der også er plads for kødet, dets tanker og meninger, dets »kristelighed« og måde at »tjene Gud« på.

Enhver af os kan sammenligne sig selv med det største menneske, der har vandret på denne jord – ingen kvindefødt er større end Johannes Døberen. Vor Herre Jesus siger, at Johannes var *mere end en profet* (Matt. 11,9). Gud har ikke givet noget andet menneske så stor en plads i historien. Hvad det er at være mere end en profet, uddyber Herren med disse ord: »Han er *den, om hvem der står skrevet...*« Der står ikke skrevet noget om Abraham og de andre profeter, før de trådte frem, men om Johannes stod der skrevet i Den hellige Skrift: »Se, jeg sender *min engel* for dit åsyn, *han skal berede din vej foran dig*« (Matt. 11,10). Han er den eneste ved siden

af vor Herre Jesus, Den hellige Skrift profeterer nøjagtigt om. Hvis vi vil tage imod det, er han *Elias*, der i følge profeten Malakias (4,5) skulle indvarsle HERRENS store og frygtelige dag.

Han var en gave til sine gamle forældre, *Zakarias* og *Elisabeth*, der begge havde opgivet håbet om at få et barn (Luk. 1). Han blev dem til glæde og fred, og han bragte mange af Israels børn til omvendelse.

Han var nøjsom, hård imod sig selv, klædte sig i en dragt af kamelhår med et læderbælte om livet og levede af vilde biers honning og græshopper.

Hvad sagde han om Jesus?

Når vi lytter til, hvad denne enestående mand sagde om Herren, fornemmer vi, hvad Gudsfrygt er – den Gudsfrygt, som ikke er almindelig i kristenheden i dag: »Jeg er end ikke værdig til at bøje mig ned og løse remmen på hans sko« (Mark. 1,7). Med andre ord: »Jeg er end ikke værdig til at gøre den ringeste tjeneste for ham!«

Var det en overdrivelse – falsk beskedenhed – umandig ydmyghed – eller var

det sandt? Hvis det var sandt, da må man spørge: hvor er den tilsvarende frygt for Gud blevet af? Da den fortabte søn kom hjem, sagde han: »Fader, jeg har syndet imod Himmelen og overfor dig, jeg er *ikke længer værd* at kaldes din søn« (Luk. 15,18, 19 og 21). Så snæver var porten. Men i dag er der ikke mange, der kender til så snæver en port, så tilintetgørende en bekendelse, så absolut et nulpunkt – og derfor kommer mange igennem en bredere port, hvor igennem det kødelige menneske kommer med ind og begynder at »tjene« Gud på en måde, der åbner for tidsånden og dens tanker.

Jøderne sagde om den romerske høvedsmand, hvis tjener lå for døden, at han nok var værd, at Jesus kom og helbredte tjeneren, men selv sagde han: »Herre, gør dig ikke ulejlighed, thi jeg er *for ringe* til, at du skal gå ind under mit tag. Derfor *regnede jeg heller ikke mig selv for værdig* til at komme til dig...« (Luk. 7,2-10).

Hvem havde ret? Helbredte Jesus høvedsmandens tjener, fordi han ved sin værdighed havde fortjent denne velgering, eller gjorde Herren det, fordi han

ville vise ham nåde?

Er værdighed noget fortjenstfuldt, som forpligter Herren til at vise nåde?

Evangelisk værdighed

Er vi for ringe til, at Jesus skal gå ind under vort tag? Eller er det en selvfølge, at han naturligvis kommer?

Hvis det er blevet selvfølgeligt, er det ikke mere underfuldt.

Man kan spørge: Er Guds nåde for Kristi skyld også blevet en selvfølge?

Hvis det er sket, er vore sjæle i fare for at popularisere det hellige evangelium og vore sammenkomster i hans navn.

Da risikerer vi at overse vore »små« overtrædelser – jeg tænker ikke mindst på tungens synder. Guds nåde er jo en selvfølge, hvorfor dog arbejde med frygt og bæven på sin sjæls frelse?

Når vi i vor overfladiskhed forvandler Guds nåde til en saltløs selvfølge, mister vi den Gud-givne evne til at høre – men vi fortsætter vore møder, gudstjenester og andre arrangementer. Vi korsfæster ikke kødet. Det tjener Gud på sin måde uden at bæve for, om det nu også er Guds måde.

Syndserkendelsen svækkes i samme grad, som Guds frygten svækkes. Man bærer mere over med sine egne synder end med sin næstes. Man risikerer at bedrøve Guds Ånd uden selv virkelig at bedrøves.

Den fortabte søn glemte ikke, at han var aldeles uværdig til at tjene sin Fader. Det forringede ikke hans glæde. Den var

altså glæden over Faderen og hans ufortjente genoprettelse af ham – en genoprettelse, som gav ham en værdighed, han ikke var værdig til – en værdighed, han aldrig følte sig værdig til – og en tjeneste, han heller ikke følte sig værdig til – hans retfærdige broder var derimod værdig til den og gik derfor glip af den værdighed, der kommer »lodret fra oven« ned til os uværdige som en barmhjertighed, der aldrig bliver en selvfølge, og til en tjeneste, der altid er underfuld, fordi den altid fastholder os på vort nulpunkt, hvor Guds nåde hver dag er ny som en strøm ovenfra, der får hjertet til at juble, takke og tilbede Ham, der også i dag er korsfæstet for min synd, og også i dag er den opstandne, herliggjorte Herre – Han er i dag både Guds lam, der bærer (nutid) verdens synd, og Guds herliggjorte Søn, til hvem al magt i Himmelen og på jorden er givet.

Lovløshedens hemmelighed er virksom og sår en ond sæd, der ikke er Guds sæd, men udgiver sig for at være det.

Lovløsheden bringer aldrig noget menneske ned på det nulpunkt, hvor ethvert menneske hører hjemme overfor Gud, den Almægtige. Lovløsheden udsteder løfter på Guds vegne – men de er allesammen falske. Guds frygten reduceres af det saltløse evangelium, der tilsiger os alt muligt godt, men ikke peger på, at porten dertil er så snæver, og vejen er så smal, at *få* finder den og vandrer ad den.

Lad os ved årets begyndelse lytte til

Herrens ord, der er levende og skarpt (tænk på Jesu ord!) ja, skarpere end noget tveægget sværd og trænger så dybt ind, at det sonderdeler sjæl og ånd, marv og ben og er dommer over hjertets tanker og meninger. Ingen skabning, altså ingen, der bærer kristennavn og har en tjeneste, er usynlig for Ham. Alt, hvad vi tænker, siger og gør, sker for øjnene af Ham, og Ham skal enhver af os, være sig mand eller kvinde, gammel eller ung, stå til regnskab.

Vi kan ikke høre Guds ord med en naturlig frimodighed. Dertil er evangeliet alt for helligt og guddommeligt. Hvor må vi takke Ham, at han med sit blod på korset vandt en hellig frimodighed til os, så vi alligevel kan træde frem for nådens trone (bemærk »trone«!) for at få barmhjertighed og »finde« (bemærk også dette, der udelukker, at den kender vi på forhånd) nåde til hjælp ud af alle vore egne tanker og meninger, som Guds ord er dommer over.

Lad os med andre ord begynde helt forfra – og bede om kærlighed til sandheden, hvor skarp den end er. Thi kun i denne skarphed er Guds kærlighed des mere underfuld.

Ej, hvad jeg er, o Gud, men hvad Du er, det, det alene er min sjæls begær!
Din kærlighed, ej min, fordriver frygt, den gør mit hjerte stille, tyst og trygt.